

การพัฒนาตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในคณะกรรมการพัฒนา
คุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหา
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่น:กรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช
**The Development of Module for District Health Board's Personnel to Drive
Prevention and Adolescent Pregnancy: A Case Study of
Nakhon Si Thammarat Province**

วีระยุทธ ชาทะกาญจน์,
พนกฤษ บุญพบ, นฤพร ธิติประเสริฐ, พัฒนพงษ์ ปรีชา,
วีณา ธิติประเสริฐ, จุฑาทิ จ นวลมั่งสอ และ เสาวลักษณ์ วงศ์นาค
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
**Werayut Chatakan,
Phanagrid Boonpob, Naruporn Thitipraserth, Pattanapong Preecha,
Weena Thitipraserth, Juthakit Nuanmungsor and Saowaluck Wongnaat**
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, Email: phanagrid.boo@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พชอ. ในกรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดจนใช้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้กับพื้นที่จังหวัดอื่นต่อไป ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้ 1. เพื่อสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ 2. เพื่อดำเนินการพัฒนาวิธีการสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ 3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ และ 4. เพื่อประเมินกลไกการบูรณาการ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (R & D) ผลการวิจัยพบว่า 1. การสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้พบจำนวน 3 ชุดประกอบด้วย 1.1 นโยบาย กฎหมายและการบริหารโครงการเพื่อพัฒนาวัยรุ่น 1.2 วัยรุ่นกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และ 1.3 กลยุทธ์การให้คำปรึกษาและบริการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น 2. การพัฒนาวิธีการสร้างและพัฒนาชุดการเรียนรู้ ได้นำมาทดลองใช้กับอำเภอนบพิตำ จำนวน 3 รอบ ได้ผลคือรอบ 1 ร้อยละ 49.19 รอบ 2 ร้อยละ 73.94 และรอบ 3 ร้อยละ 83.55 3. การประเมินประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ ได้นำผลของวัตถุประสงค์ 2 มาทดลองใช้จริงกับ 6 อำเภอ พบว่าประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ $E1 / E2 = 80.95/80.78$ และ $80.44/81.33$ และพบว่าค่าเฉลี่ยการทดสอบความรู้ก่อนและหลังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4. การประเมินกลไกการบูรณาการทั้ง 3 ชุดการเรียนรู้ พบว่าผลการ

* วันที่รับบทความ : 14 กันยายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 1 ตุลาคม 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 3 ตุลาคม 2566

วิเคราะห์สมรรถนะ ชุดที่ 1 ระดับดี ($\bar{x} = 4.05, S.D.=.652$) ชุดที่ 2 ระดับดี ($\bar{x} = 4.04, S.D.=.553$) ชุดที่ 3 ระดับดี ($\bar{x} = 4.05, S.D.=.615$) และในส่วนของผลการประเมินผล CIPP Model พบว่า เนื้อหามีความครบถ้วนในเนื้อหาสาระเพียงพอ

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ; คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) จังหวัดนครศรีธรรมราช;
การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช

Abstracts

This study was the module development for District Health Board's personnel in Nakhon Si Thammarat and the developed module was used as a prototype to prevent and solve adolescent pregnancy in other provinces. The objectives were to 1) build and develop a learning module, 2) to develop the process of building and developing a learning module, 3) to assess the effectiveness of the learning module, and 4) to assess the cooperation mechanism. This study was research and development. The results showed that the module consists of three modules. The first module is policy, law, and project management to develop adolescence. The second module is adolescence and social change. The third module is advisory strategy, promotion for adolescence's quality of life. When the module was implemented in Noppitham District with PAOR for three times, the results showed that the first score was 49.19, the second score was 73.94, and the third score was 83.55. The developed module was implemented in six districts. Its effectiveness showed that Module E1/ E2 = 80.95/80.78 and 80.44/81.33. The average scores of the pre- and post- tests were significantly different at .05 levels. These results showed that the first module was at a good level ($\bar{x} = 4.05, S.D.=.652$), the second module was at a good level ($\bar{x} = 4.04, S.D.=.553$), and the third module was also at a good level ($\bar{x} = 4.05, S.D.=.615$). The analysis of CIPP Model showed that the content was adequate and complete.

Keywords : The potential development; The District Health Board's personnel in Nakhon Si Thammarat; Adolescent pregnancy in Nakhon Si Thammarat

บทนำ

การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นและเยาวชนเป็นประเด็นปัญหาที่ทั่วโลกให้ความสำคัญ องค์การ สหประชาชาติ ได้กำหนดให้การลดอัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เป็นหนึ่งในตัวชี้วัดของเป้าหมาย การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (MDGs) และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กำหนดให้การลดอัตราการคลอด ในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปี และอายุ 15-19 ปี เป็นส่วนหนึ่งของตัวชี้วัดในการบรรลุเป้าหมายที่ 3 ว่าด้วย การสร้างหลักประกันให้คนมีชีวิตที่มีคุณภาพและส่งเสริมสุขภาวะที่ดีของคนทุกเพศทุกวัยที่นานาชาติต้องการ ให้บรรลุได้ภายในปี พ.ศ. 2573 สำหรับประเทศไทย พบว่า การคลอดในวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 12.9 ใน พ.ศ.

2560 การคลอดซ้ำในวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 10.8 ใน พ.ศ. 2560 ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบในหลายมิติ 2 ทั้งผลกระทบทางสุขภาพ เช่น โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ความเสี่ยงต่อสุขภาพเด็กแรกเกิด การทำแท้ง และการทอดทิ้งทารก ผลกระทบต่อสภาพจิตใจ ผลกระทบต่อการศึกษา ผลกระทบต่อครอบครัวและอาชีพและ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (คณะกรรมการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2563)

กระทรวงสาธารณสุข กรมอนามัย สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ ระบุถึงสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทย พบว่า อัตราการคลอดของหญิงอายุ 10–14 ปี ต่อประชากรหญิง 10–14 ปี 1,000 คน ปี 2555–2560 มีอัตราการคลอดสูงสุด (อัตรา 1.8, 1.7, 1.6, 1.5, 1.4 และ 1.3 ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาอัตราการคลอดของหญิงอายุ 10–19 ปี พบว่า มีอัตรา 53.4 : 1,000 และในปี 2560 อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15–19 ปี เท่ากับ 39.6 : 1,000 อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15–19 ปี 40.1–50.0 จำนวน 33 จังหวัด อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15–19 ปี 25.0–40.0 จำนวน 35 จังหวัด (เกณฑ์ต่ำกว่า 25.0) จำนวนการคลอดของหญิงเฉลี่ยต่อวันอายุ 10–14 ปี ปี 2558 ปี 2559 และปี 2560 จำนวน 8, 8, และ 7 คนต่อวันตามลำดับ ในขณะที่อายุ 15–19 ปี จำนวนการคลอดของหญิงเฉลี่ยต่อวันจำนวน 278, 252 และ 255 คนตามลำดับ อัตราการคลอดซ้ำในวัยรุ่นอายุ 10–19 ปี ปี พ.ศ. 2560 เท่ากับร้อยละ 10.80 อายุ 15–19 ปี ร้อยละการคลอดซ้ำ 11.1 อายุ 10–14 ปี ร้อยละการคลอดซ้ำ 0.1 ถ้าพิจารณาในวัยรุ่นแต่ละอายุ พบว่าหญิงอายุ 10 ปีและอายุ 11 ปีมีอัตราคลอดซ้ำสูงสุดที่ร้อยละ 33.3 และร้อยละ 25.0 รองลงมาหญิงอายุ 19 ปี 18 ปี 17 ปี ที่ร้อยละ 18.5, 12.3 และ 7.1 ตามลำดับ หญิงอายุ 15 ปี มีร้อยละการคลอดซ้ำต่ำสุด (ร้อยละ 1.9) ซึ่งทุกกลุ่มอายุของแม่ที่คลอดซ้ำร้อยละของการคลอดมีแนวโน้มลดลง (คณะกรรมการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2563) นอกจากนี้พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ได้ระบุเหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อสุขภาพของบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม และเศรษฐกิจในภาพรวมและปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีความซับซ้อนและไม่อาจแก้ไขได้ด้วยอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ดังนั้น สมควรสร้างกลไกในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานของเอกชน และประชาสังคม เพื่อบูรณาการให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นรูปธรรม มีความเป็นเอกภาพ และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ราชกิจจานุเบกษา, 2559) ด้วยเหตุผลสำคัญของพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 มีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรใน พขอ. ให้มีศักยภาพเพิ่มขึ้น ด้วยการมีหน่วยวิชาการซึ่งประกอบด้วยคณะทำงานที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการจัดการศึกษา การฝึกอบรม การจัดสวัสดิการสังคม และการสาธารณสุข ทำหน้าที่ในการศึกษา สังเคราะห์พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ รวมถึงเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ ในด้านการให้คำปรึกษา ระเบียบสิทธิต่าง ๆ ของวัยรุ่น การฝึกอาชีพการจัดการครอบครัว และบริการต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้ พขอ. เรียนรู้

และสร้างความเข้มแข็งแก่ พขอ. จนสามารถขยายผล และร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น ให้วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดี ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย สังคมไทยเป็นสังคมคุณภาพต่อไป (คณะกรรมการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์, 2563)

โดยเหตุให้จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นกรณีศึกษา เนื่องจากสถานการณ์การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของ จังหวัดปี 2561 โดยประเมินจากตัวชี้วัดที่สำคัญคือ อัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10–14 ปี อัตราการคลอด มีชีพในหญิงอายุ 15–19 ปี อัตราการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15–19 ปีและอัตราหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ได้รับการคุมกำเนิดด้วยวิธีคุมกำเนิดกึ่งถาวร (ทั้งคลอดและแท้ง) ผลงานย้อนหลัง 3 ปี (2559–2561) พบว่า อัตราการตั้งครรภ์ซ้ำในวัยรุ่นอายุ 15–19 ปี ไม่ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดแต่มีแนวโน้มลดลง (เกณฑ์ไม่เกินร้อยละ 16) คือ ร้อยละ 21.26, 19.82 และ 16.32 ตามลำดับ อัตราหญิงอายุน้อยกว่า 20 ปี ร้อยละ 61.32, 82.43 และ 82.23 (เกณฑ์มากกว่าร้อยละ 80) ส่วนอัตราการคลอดมีชีพในหญิงอายุ 10–14 ปีต่อประชากรหญิงอายุ 10–14 ปี 1,000 คน และหญิงอายุ 15–19 ปีต่อประชากรหญิงอายุ 5–19 ปี 1,000 มีแนวโน้มลดลง และจากการดำเนินงาน ในภาพรวมของจังหวัด ปี 2562 ในไตรมาสแรกพบว่าหญิงตั้งครรภ์อายุน้อยกว่า 20 ปี มีทารกแรกคลอด น้ำหนักน้อยกว่า 2,500 กรัม ร้อยละ 9.54 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด (ไม่เกินร้อยละ 7) และจากการประชุมร่วมกับเลขาธิการ พขอ. ทุกอำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าทุกอำเภอมีการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการชุดต่าง ๆ ชุดละ 5 ถึง 7 คนเพื่อเป็นคณะทำงานชุดย่อยตามนโยบายที่คณะกรรมการชุดใหญ่ กำหนด ส่วนใหญ่จะมีการประชุมทุก 2 หรือ 3 เดือน และทุก พขอ.ได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานของพื้นที่ ไว้แล้วเช่น เรื่องผู้สูงอายุ สิ่งแวดล้อม โรคไม่ติดต่อบางโรค อุบัติเหตุจราจร เป็นต้น แต่มีบุคลากรของ พขอ. ทุกอำเภอร่วมเป็นคณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของอำเภอ ร่วมกับโรงพยาบาล ประจำอำเภอและผู้แทนจากท้องถิ่นของอำเภอนั้น ๆ โดยดำเนินการในเรื่องของการอนามัยเจริญพันธุ์ การจัดสวัสดิการตามสิทธิของวัยรุ่นตามมาตรา 6–10 ของ พรบ.ป้องกันและแก้ไขปัญหายูววัยรุ่น 2559 และ จากยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560–2569 ด้วยการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายูววัยรุ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีนักวิชาการจากกลุ่มงาน ส่งเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นกรรมการและเลขาธิการ มีการติดตามการดำเนินงาน ปีละ 2 ครั้ง (คณะกรรมการกลุ่มงานพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยรุ่น, 2563)

ดังนั้นปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นปัญหาทางสังคมที่เกิดจากหลายสาเหตุ ทั้งจากตัววัยรุ่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสังคม ซึ่งปัญหาเหล่านี้ เมื่อเกิดขึ้นแล้วมิได้หมายถึง ปัญหาของตัว วัยรุ่นแต่ยังมีปัญหาอื่น ๆ ตามมาเช่น พัฒนาการของเด็ก ภาวะโภชนาการ การเจริญเติบโตสมวัยของเด็กใน อนาคต ฉะนั้น การพัฒนาสมรรถนะของผู้ที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยทุกกลุ่มวัย ควร ได้รับการพัฒนาหรือเสริมสร้างศักยภาพเพื่อให้การดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นบรรลุ เป้าหมายตามที่ พรบ.ฯ กำหนดไว้

การวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนาตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในกรณีจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยอาศัยการวิเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎี ข้อค้นพบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มพูนสมรรถนะในด้านต่าง ๆ อาทิ เช่น การเสริมสร้างพลังอำนาจ เพื่อจูงใจและสร้างการมีส่วนร่วมจากกลุ่มเป้าหมาย พระราชบัญญัติที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การประเมินผล การเป็นวิทยากรกระบวนการรวมถึงเทคนิคการให้คำปรึกษา เป็นต้น เพื่อให้ พขอ. สามารถเป็นพี่เลี้ยงหนุนเสริมการทำงานของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดจนใช้เป็นพื้นที่ต้นแบบในการดำเนินงานของ พขอ.ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้กับพื้นที่อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนา **Module** ในการพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นของบุคลากรใน พขอ. ของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น
2. เพื่อดำเนินการพัฒนาวิธีการสร้างและพัฒนา **Module** จากการศึกษาวิจัยในการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นให้กับ พขอ. ของพื้นที่ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อประเมินประสิทธิผลของ **Module** สำหรับการพัฒนาคุณภาพของ พขอ. เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในพื้นที่ 6 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อประเมินกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่เป้าหมาย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งออกเป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นจากประชากรเป้าหมายใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราชวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การทดลองใช้ **Module** เพื่อประเมินผลการใช้สมรรถนะในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวงจร PAOR จำนวน 3 รอบ เพื่อให้ได้ **Module** ตามสมรรถนะที่กำหนดอย่างสมบูรณ์ และการประเมินประสิทธิผลของ **Module** โดยการทดลองใช้จริงกับ 6 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่อำเภอปากพนัง อำเภอเมือง อำเภอนาวัง อำเภอรัตนบุรี อำเภอท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ผ่านการอบรมออนไลน์โปรแกรม Zoom Meeting พร้อมกัน ทั้งนี้ได้มีการเปรียบเทียบผลการอบรม ก่อน หลังการอบรมด้วย และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบบออนไลน์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบออนไลน์ และการประเมินโครงการด้วยรูปแบบ CIPP Model โดยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและ

วิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) Situation Analysis 2) Observational Study 3) Evaluation และ 4) CIPP Model โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการ

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย เริ่มต้นด้วยการศึกษาสภาพปัญหาของการพัฒนาตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่าง ๆ จากสื่อหลากหลายทั่วไป และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และเป็นโครงร่างงานวิจัย เพื่อนำเสนอขอจัดทำโครงร่างการวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 Situation Analysis โดยดำเนินการสำรวจและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของ พขอ. ตามความคิดเห็น และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดย โดยผู้วิจัยได้ กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) วิเคราะห์เอกสารข้อมูลในการกำหนดข้อมูลการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช จากงานวิจัยและสื่อสารสนเทศต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อกำหนดเป็น (ร่าง) ที่ครอบคลุมในเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. และกลไกขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการดำเนินการครั้งนี้

2) การสำรวจความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องในการทั้งระดับผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับบริหาร และผู้สนับสนุนการดำเนินงาน ผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการ ในเรื่องป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 23 อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 377 คน เพื่อกำหนด Module ในการพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นของบุคลากรใน พขอ. ของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพมาเป็น (ร่าง) ที่ครอบคลุมในเรื่องการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบถาม และใช้เครื่องมือแบบสังเคราะห์สมรรถนะ แบบวิพากษ์ Module และแบบวัดคุณภาพของ Module ในการดำเนินการครั้งนี้

ขั้นที่ 2 Observational Study ทำการศึกษาริบทต่าง ๆ ของ 1 อำเภออบพิต้า จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการทดลองใช้ Module เพื่อประเมินผลการใช้สมรรถนะในอำเภออบพิต้า ด้วยวงจร PAOR จำนวน 3 รอบ โดยใช้ผลจากการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ Module พัฒนาตั้งต้นและพัฒนาให้สมบูรณ์ตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ของภาคีจำนวน 27 คน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดลองตามวิธีการของ Active Learning

และใช้เครื่องมือการวัดประเมินสมรรถนะ ได้แก่ แบบวัดความรู้ แบบวัดทักษะปฏิบัติการภาคสนาม แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบวัดประเมินความพึงพอใจ ในการดำเนินการครั้งนี้

ขั้นที่ 3 Evaluation ดำเนินการในพื้นที่ 6 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ อำเภอปากพนัง ฉวาง ร่อนพิบูลย์ เมือง ท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ซึ่งเป็นการประเมินประสิทธิผลของการใช้ Module ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการฝึกอบรม ผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Zoom Meeting พร้อมกันทั้ง 6 อำเภอ โดยมีคณะกรรมการ พขอ. พื้นที่ 6 อำเภอ เข้าอบรมจำนวน 149 คน ทั้งนี้มีการประเมินก่อนและหลังการอบรม และใช้เครื่องมือแบบเปรียบเทียบความรู้ ก่อน ระหว่าง หลังการใช้Module แบบประเมินท้ายบทของทุก Module แบบวัดความพึงพอใจทุก Module วิเคราะห์ ดัชนีวัดคุณภาพ (E1และE2) เกณฑ์ 80/80 และสถิติทดสอบ t-test แบบ dependent ในการดำเนินการครั้งนี้

ขั้นที่ 4 การประเมินโครงการด้วยรูปแบบ CIPP Model ได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1) คณะผู้วิจัยดำเนินการสนทนาเชิงลึก เพื่อกำหนดกลไกการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่เป้าหมาย ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ประธานคณะกรรมการ พขอ. จังหวัด เลขานุการ พขอ. ของทุกอำเภอผู้แทน คณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธาน พขอ. ของ 7 อำเภอ ผู้แทนภาคีทั้งภาคชุมชน ประชาคม เอกชน P2h สภาเด็กและเยาวชน สตรีวัยรุ่นที่แข็งแกร่ง รวมจำนวน 56 คน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ในรูปแบบออนไลน์ และใช้เครื่องมือแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) และแบบการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) ในการดำเนินการครั้งนี้

2) คณะผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาการพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามข้อเสนอของคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่วิพากษ์งานวิจัย ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทางการบริหารสูงสุด

3) การประเมินโครงการด้วยรูปแบบ CIPP Model เพื่อให้ได้ชุดแบบในการพัฒนาศมรรถนะที่มีประสิทธิภาพ และสามารถนำกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานใน และนำไปใช้เป็นแนวทางขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปข้อค้นพบ อภิปรายผล และข้อเสนอ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ นำเสนอ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

1. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของ พขอ. ตามความคิดเห็นและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการ

หรือบุคลากรใน พขอ. 23 อำเภอ ๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 115 คน คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัยรุ่น
จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 คน (จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ศึกษาธิการจังหวัด แรงงานจังหวัด วัฒนธรรม มหาดไทย ผู้แทนจาก สพฐ. อาชีวศึกษา กศน. ผู้แทนสภาเด็กและ
เยาวชน P2H) ผู้แทนจากเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 23 คน ผู้แทนภาคประชาสังคมและ
ผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน 23 อำเภอ ๆ ละ 10 คน รวมจำนวน 230 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 377 คน

ชุดที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินการทดลองการปฏิบัติการพัฒนา **Module** เพื่อเป็นต้นแบบ
ให้สมบูรณ์ ตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ โดยใช้ในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นตำบลนำร่อง
ในการดำเนินการครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้แทนจาก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สาธารณสุข
แรงงาน (จัดหางาน) ศึกษาธิการ (สพฐ. กศน. อาชีวศึกษา) มหาดไทย วัฒนธรรมและผู้แทนจากองค์กรปกครอง
ท้องถิ่น ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนอำเภอนบพิตำ และภาคประชาสังคมผู้แทนชุมชน รวมจำนวน 27 คน

ชุดที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินประสิทธิผลของการใช้ **Module** เพื่อเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ
และคุณภาพควบคู่กันเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการใช้ **Module** ใน 6 อำเภอ โดยการจัดอบรมออนไลน์ให้กับ
คณะกรรมการ พขอ.ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง อำเภอเมือง อำเภอฉวาง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอท่าศาลา
และอำเภอทุ่งสง รวมจำนวน 149 คน

ชุดที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานใน
พื้นที่เป้าหมาย โดยรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบออนไลน์ ให้กับผู้แทน
ประธานคณะกรรมการ พขอ. จังหวัด เลขาธิการ พขอ. ของทุกอำเภอผู้แทน คณะอนุกรรมการที่ได้รับการ
แต่งตั้งจากประธาน พขอ. ของ 7 อำเภอ ผู้แทนภาคีทั้งภาคชุมชน ประชาคม เอกชน P2h สภาเด็กและ
เยาวชน สตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ รวมจำนวน 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบด้วย

- 1) แบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- 2) แบบการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview)
- 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
- 4) แบบสังเคราะห์สมรรถนะ
- 5) แบบวิพากษ์ **Module** และสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ
- 6) แบบวัดคุณภาพของ **Module**

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการสำรวจที่นักวิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นกับประชากรเป้าหมายใน 23 อำเภอและระดับจังหวัดของจังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

- 1) ประสานงานผ่านเครือข่ายในแต่ละอำเภอ เพื่อขอดำเนินการเก็บข้อมูลและนัดหมายวันเวลาสถานที่ประชุมกลุ่มหรือสนทนากลุ่มตามความสะดวกและความพร้อมของแต่ละอำเภอ
- 2) ดำเนินการสนทนากลุ่มตามวันเวลาที่ประสานไว้ จนครบ 23 อำเภอ

3.2 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

- 1) ดำเนินการพัฒนาศักยภาพให้ บุคลากรใน พขอ. หรือพี่เลี้ยงให้มีสมรรถนะ โดยวิธีการดังนี้
 - (1) ประสานพื้นที่ นัดหมาย พขอ.ผ่านสาธารณสุขอำเภอเป้าหมาย
 - (2) กำหนดการอบรม เชิญประธาน ประธานวิทยากรตามหัวข้อสมรรถนะ
 - (3) ดำเนินการอบรม จากวิทยากรเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามสมรรถนะที่กำหนดใน Module พร้อมประเมินความรู้และต่อยอดผลการดำเนินงานจากการอบรมให้เกิดในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ปัญหาของวัยรุ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาสมรรถนะของ พขอ.หรือพี่เลี้ยง
- 2) ดำเนินการติดตามหนุนเสริมโดยพี่เลี้ยง (จากหน่วยงานเกี่ยวข้อง) ทุกระยะ ๆ ละ 3 เดือน
- 3) ดำเนินการวัด ประเมินสมรรถนะของ พขอ. จากผลการใช้ Module ปรับปรุง Module ทุก Module อย่างน้อย 3 รอบ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมตามวิธีการของ Active Research ในการพัฒนาของอำเภอเป้าหมาย

3.3 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

- 1) ดำเนินการพัฒนาสมรรถนะของกลุ่มเป้าหมายด้วย Module ที่ได้พัฒนาปรับปรุงจากผลการทดลองใช้จากวัตถุประสงค์ที่ 2 กับประชากรกลุ่มเป้าหมายทุก Module ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนี้
 - (1) ประสานพื้นที่ นัดหมาย พขอ.ผ่านสาธารณสุขอำเภอเป้าหมาย 6 อำเภอ
 - (2) กำหนดการอบรม เชิญประธาน ประธานวิทยากรตามหัวข้อสมรรถนะ
 - (3) จัดทำเอกสาร Module ทั้ง 3 Module และคู่มือการใช้ Module ให้เป็น E-Book
 - (4) ดำเนินการอบรมด้วยระบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรมซูม (Zoom) จากวิทยากรเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามสมรรถนะที่กำหนดใน Module พร้อมประเมินความรู้ ด้วยระบบ Google Forms และต่อยอดผลการดำเนินงานจากการอบรมให้เกิดในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ปัญหาของวัยรุ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาสมรรถนะของ พขอ. หรือพี่เลี้ยง
- 2) ดำเนินการประเมินผลในพื้นที่ 6 อำเภอ คืออำเภอปากพนัง อำเภอฉวาง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอเมือง อำเภอท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ดังนี้

(1) เก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการใช้ **Module** ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินท้ายบททุก **Module** และแบบวัดความพึงพอใจต่อ **Module** ที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพ

(2) เปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

(3) ตรวจสอบดัชนีประสิทธิผลของ **Module** ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ E_1/E_2 คือ 80/80

(4) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อ **Module** ทุก **Module** ของ พขอ.

3.4 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

1) บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการนำเสนอนิทรรศการผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไข
ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ที่สถานที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

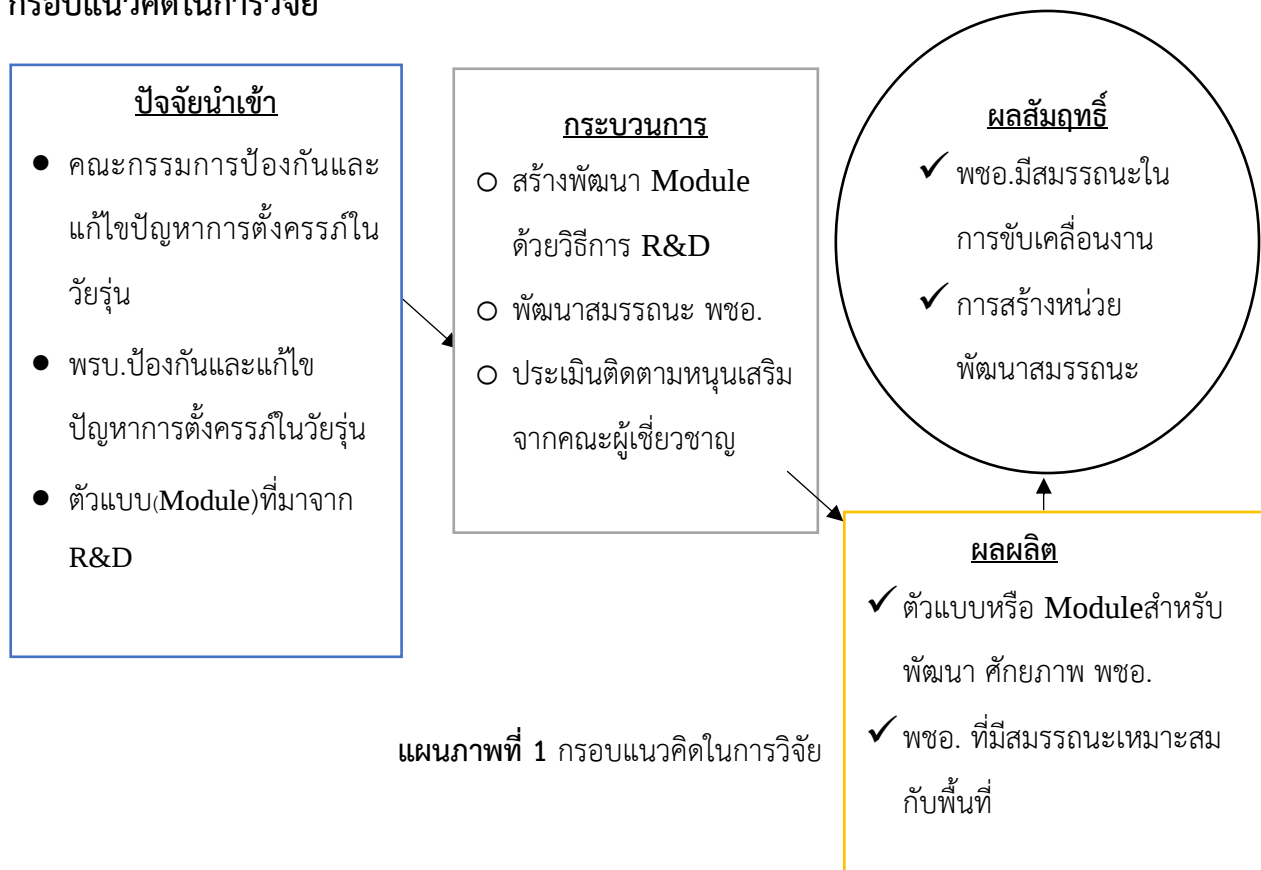
2) ดำเนินการสนทนาเชิงลึกและสนทนากลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

3) สรุปผลการสนทนากลุ่มของแต่ละกลุ่ม

4) ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของทุกกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 อำเภอ

5) วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคในการใช้ **Module** สำหรับการพัฒนา ศักยภาพของ พขอ.

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นไปตามระเบียบวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Methods Research) แบ่งออกเป็น การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ได้จากการสำรวจความคิดเห็นจากประชากรเป้าหมายใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราชวิเคราะห์ข้อมูล โดยการคำนวณความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การทดลองใช้ Module เพื่อประเมินผลการใช้สมรรถนะในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวงจร PAOR จำนวน 3 รอบ เพื่อให้ได้ Module ตามสมรรถนะที่กำหนดอย่างสมบูรณ์ และการประเมินประสิทธิภาพของ Module โดยการทดลองใช้จริงกับ 6 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้แก่ อำเภอปากพนัง อำเภอเมือง อำเภอฉวาง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ผ่านการอบรมออนไลน์โปรแกรม Zoom Meeting พร้อมกัน ทั้งนี้ได้มีการเปรียบเทียบผลการอบรม ก่อน หลังการอบรมด้วย และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview) แบบออนไลน์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบออนไลน์ และการประเมินโครงการด้วยรูปแบบ CIPP Model โดยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 4 ขั้นตอน คือ 1) Situation Analysis 2) Observational Study 3) Evaluation และ 4) CIPP Model โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการ

ผู้วิจัยจัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบตามระเบียบวิธีการดำเนินการวิจัย เริ่มต้นด้วยการศึกษาสภาพปัญหาของการพัฒนาตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช จากการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ จากตำรา เอกสารวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่าง ๆ จากสื่อหลากหลายทั่วไป และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย และเป็นโครงร่างงานวิจัย เพื่อนำเสนอขอจัดทำโครงร่างการวิจัยในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

ขั้นที่ 1 Situation Analysis โดยดำเนินการสำรวจและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของ พขอ. ตามความคิดเห็น และความต้องการของผู้เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ของจังหวัดนครศรีธรรมราช โดย โดยผู้วิจัยได้ กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1) วิเคราะห์เอกสารข้อมูลในการกำหนดข้อมูลการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น กรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช จากงานวิจัยและสื่อ สารสนเทศต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อกำหนดเป็น (ร่าง) ที่ครอบคลุมในเรื่องการพัฒนาสมรรถนะของ บุคลากรใน พขอ. และกลไกขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ในการดำเนินการครั้งนี้

2) การสำรวจความคิดเห็นผู้เกี่ยวข้องในการทั้งระดับผู้กำหนดนโยบาย ผู้กำกับบริหาร และผู้สนับสนุน การดำเนินงาน ผู้ปฏิบัติงาน และนักวิชาการ ในเรื่องป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น 23 อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 377 คน เพื่อกำหนด **Module** ในการพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นของบุคลากร ใน พขอ. ของจังหวัดนครศรีธรรมราชให้มีสมรรถนะที่มีประสิทธิภาพมาเป็น (ร่าง) ที่ครอบคลุมในเรื่องการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดนครศรีธรรมราช ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบถาม และใช้เครื่องมือแบบสังเคราะห์สมรรถนะ แบบวิพากษ์ **Module** และแบบวัดคุณภาพของ **Module** ในการดำเนินการ ครั้งนี้

ขั้นที่ 2 Observational Study ทำการศึกษาเปรียบเทียบต่าง ๆ ของ 1 อำเภออบพิตา จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการทดลองใช้ **Module** เพื่อประเมินผลการใช้สมรรถนะในอำเภออบพิตา ด้วยวงจร PAOR จำนวน 3 รอบ โดยใช้ผลจากการมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้ **Module** พัฒนาตั้งต้นและพัฒนาให้สมบูรณ์ตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ ของภาคีจำนวน 27 คน ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการทดลองตามวิธีการของ **Active Learning** และใช้เครื่องมือการวัดประเมินสมรรถนะ ได้แก่ แบบวัดความรู้ แบบวัดทักษะปฏิบัติการภาคสนาม แบบสังเกต พฤติกรรมการเรียนรู้ และแบบวัดประเมินความพึงพอใจ ในการดำเนินการครั้งนี้

ขั้นที่ 3 Evaluation ดำเนินการในพื้นที่ 6 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช คือ อำเภอปากพนัง ฉวาง ร่อนพิบูลย์ เมือง ท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ซึ่งเป็นการประเมินประสิทธิผลของการใช้ **Module** ในการศึกษา วิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการฝึกอบรม ผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม **Zoom Meeting** พร้อมกันทั้ง 6 อำเภอ โดยมีคณะกรรมการ พขอ. พื้นที่ 6 อำเภอ เข้าอบรมจำนวน 149 คน ทั้งนี้มีการประเมินก่อนและหลังการ อบรม และใช้เครื่องมือแบบเปรียบเทียบความรู้ ก่อน ระหว่าง หลังการใช้**Module** แบบประเมินท้ายบทของทุก **Module** แบบวัดความพึงพอใจทุก **Module** วิเคราะห์ ดัชนีวัดอุปสงค์ (E1และE2) เกณฑ์ 80/80 และสถิติ ทดสอบ t-test แบบ dependent ในการดำเนินการครั้งนี้

ขั้นที่ 4 การประเมินโครงการด้วยรูปแบบ **CIPP Model** ได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1) คณะผู้วิจัยดำเนินการสนทนาเชิงลึก เพื่อกำหนดกลไกการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันของ หน่วยงานในพื้นที่เป้าหมาย ให้กับผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ประธานคณะกรรมการ พขอ. จังหวัด เลขาธิการ พขอ. ของทุกอำเภอผู้แทน คณะอนุกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งจากประธาน พขอ. ของ 7 อำเภอ ผู้แทนภาคีทั้งภาค ชุมชน ประชาคม เอกชน P2h สภาเด็กและเยาวชน สตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ รวมจำนวน 56 คน ในการศึกษาวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์เชิงลึก ในรูปแบบออนไลน์ และใช้เครื่องมือแบบบันทึก การสนทนากลุ่ม (**Focus Group Discussion**) และแบบการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (**Structured Interview**) ใน การดำเนินการครั้งนี้

2) คณะผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาการพัฒนาศมรรถนะของบุคลากรใน พขอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ตามข้อเสนอของคณะผู้ทรงคุณวุฒิที่วิพากษ์งานวิจัย ให้มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ทางการบริหารสูงสุด

3) การประเมินโครงการด้วยรูปแบบ CIPP Model เพื่อให้ได้ชุดแบบในการพัฒนาศมรรถนะที่มีประสิทธิภาพ และสามารถกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานใน และนำไปใช้เป็นแนวการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดนครศรีธรรมราชต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปข้อค้นพบ อภิปรายผล และข้อเสนอ จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ นำเสนอ ตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ต่อไป

1. กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 4 ชุด คือ

ชุดที่ 1 ผู้ให้ข้อมูลในการสำรวจและศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของ พขอ. ตามความคิดเห็นและความต้องการของผู้เกี่ยวข้องระดับพื้นที่ 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย คณะอนุกรรมการหรือบุคลากรใน พขอ. 23 อำเภอ ๆ ละ 5 คน รวมจำนวน 115 คน คณะกรรมการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 9 คน (จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศึกษาธิการจังหวัด แรงงานจังหวัด วัฒนธรรม มหาไทย์ ผู้แทนจาก สพฐ. อาชีวศึกษา กศน. ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน P2H) ผู้แทนจากเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 23 คน ผู้แทนภาคประชาสังคมและผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน 23 อำเภอ ๆ ละ 10 คน รวมจำนวน 230 คน จำนวนรวมทั้งสิ้น 377 คน

ชุดที่ 2 ผู้ให้ข้อมูลในการดำเนินการทดลองการปฏิบัติการพัฒนา Module เพื่อเป็นต้นแบบให้สมบูรณ์ ตามสมรรถนะที่กำหนดไว้ โดยใช้ในอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นตำบลนำร่องในการดำเนินการครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้แทนจาก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สาธารณสุข แรงงาน (จัดหางาน) ศึกษาธิการ (สปฐ. กศน. อาชีวศึกษา) มหาไทย์ วัฒนธรรมและผู้แทนจากองค์กรปกครองท้องถิ่น ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนอำเภอนบพิตำ และภาคประชาสังคมผู้แทนชุมชน รวมจำนวน 27 คน

ชุดที่ 3 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินประสิทธิผลของการใช้ Module เพื่อเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพควบคู่กันเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการใช้ Module ใน 6 อำเภอ โดยการจัดอบรมออนไลน์ให้กับคณะกรรมการ พขอ.ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง อำเภอเมือง อำเภอฉวาง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง รวมจำนวน 149 คน

ชุดที่ 4 ผู้ให้ข้อมูลในการประเมินกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่เป้าหมาย โดยรูปแบบการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบบออนไลน์ ให้กับผู้แทนประธานคณะกรรมการ พขอ. จังหวัด เลขาธิการ พขอ. ของทุกอำเภอผู้แทน คณะอนุกรรมการที่ได้รับการ

แต่งตั้งจากประธาน พขอ. ของ 7 อำเภอ ผู้แทนภาคีทั้งภาคชุมชน ประชาคม เอกชน P2h สภาคเด็กและเยาวชน สตรีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ รวมจำนวน 56 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยประกอบด้วย

- 1) แบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- 2) แบบการสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง (Structured Interview)
- 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)
- 4) แบบสังเกตการณ์สมรรถนะ
- 5) แบบวิพากษ์ Module และสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญ
- 6) แบบวัดคุณภาพของ Module

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือการสำรวจที่นักวิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นกับประชากรเป้าหมายใน 23 อำเภอและระดับจังหวัดของจังหวัดนครศรีธรรมราชดังนี้

1) ประสานงานผ่านเครือข่ายในแต่ละอำเภอ เพื่อขอดำเนินการเก็บข้อมูลและนัดหมายวันเวลาสถานที่ประชุมกลุ่มหรือสนทนากลุ่มตามความสะดวกและความพร้อมของแต่ละอำเภอ

2) ดำเนินการสนทนากลุ่มตามวันเวลาที่ประสานไว้ จนครบ 23 อำเภอ

3.2 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

1) ดำเนินการพัฒนาศักยภาพให้ บุคลากรใน พขอ. หรือพี่เลี้ยงให้มีสมรรถนะ โดยวิธีการดังนี้

(1) ประสานพื้นที่ นัดหมาย พขอ.ผ่านสาธารณสุขอำเภอเป้าหมาย

(2) กำหนดการอบรม เชิญประธาน ประธานวิทยากรตามหัวข้อสมรรถนะ

(3) ดำเนินการอบรม จากวิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามสมรรถนะที่กำหนด

ใน Module พร้อมประเมินความรู้และต่อยอดผลการดำเนินงานจากการอบรมให้เกิดในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ปัญหาของวัยรุ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาสมรรถนะของ พขอ.หรือพี่เลี้ยง

2) ดำเนินการติดตามหนุนเสริมโดยพี่เลี้ยง (จากหน่วยงานเกี่ยวข้อง) ทุกระยะ ๆ ละ 3 เดือน

3) ดำเนินการวัด ประเมินสมรรถนะของ พขอ. จากผลการใช้ Module ปรับปรุง Module

ทุก Module อย่างน้อย 3 รอบ ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมตามวิธีการของ Active Research ในการพัฒนาของอำเภอเป้าหมาย

3.3 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3

1) ดำเนินการพัฒนาศมรรถนะของกลุ่มเป้าหมายด้วย Module ที่ได้พัฒนาปรับปรุงจากผลการทดลองใช้จากวัตถุประสงค์ที่ 2 กับประชากรกลุ่มเป้าหมายทุก Module ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ดังนี้

(1) ประสานพื้นที่ นัดหมาย พขอ.ผ่านสารณสุขอำเภอเป้าหมาย 6 อำเภอ

(2) กำหนดการอบรม เชิญประธาน ประธานวิทยากรตามหัวข้อสมรรถนะ

(3) จัดทำเอกสาร Module ทั้ง 3 Module และคู่มือการใช้ Module ให้เป็น E-Book

(4) ดำเนินการอบรมด้วยระบบออนไลน์ ผ่านโปรแกรมซูม (Zoom) จากวิทยากรเชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ตามสมรรถนะที่กำหนดใน Module พร้อมประเมินความรู้ ด้วยระบบ Google Forms และต่อยอดผลการดำเนินงานจากการอบรมให้เกิดในพื้นที่ในการป้องกันและแก้ปัญหาของวัยรุ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาศมรรถนะของ พขอ. หรือพี่เลี้ยง

2) ดำเนินการประเมินผล ในพื้นที่ 6 อำเภอ คืออำเภอปากพนัง อำเภอฉวาง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอเมือง อำเภอท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ดังนี้

(1) เก็บรวบรวมข้อมูลและประเมินผลการใช้ Module ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกอบรมโดยใช้แบบประเมินความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม แบบประเมินท้ายบททุก Module และแบบวัดความพึงพอใจต่อ Module ที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพ

(2) เปรียบเทียบผลการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม

(3) ตรวจสอบดัชนีประสิทธิผลของ Module ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ E_1/E_2 คือ 80/80

(4) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อ Module ทุก Module ของ พขอ.

3.4 การเก็บข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 4

1) บุคลากรที่เข้าร่วมโครงการนำเสนอนิทรรศการผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ที่สถานที่จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2) ดำเนินการสนทนาเชิงลึกและสนทนากลุ่มเฉพาะแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

3) สรุปผลการสนทนากลุ่มของแต่ละกลุ่ม

4) ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของทุกกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 อำเภอ

5) วิเคราะห์ สังเคราะห์ผลการสนทนากลุ่มกับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จและอุปสรรคในการใช้ Module สำหรับการพัฒนาศักยภาพของ พขอ.

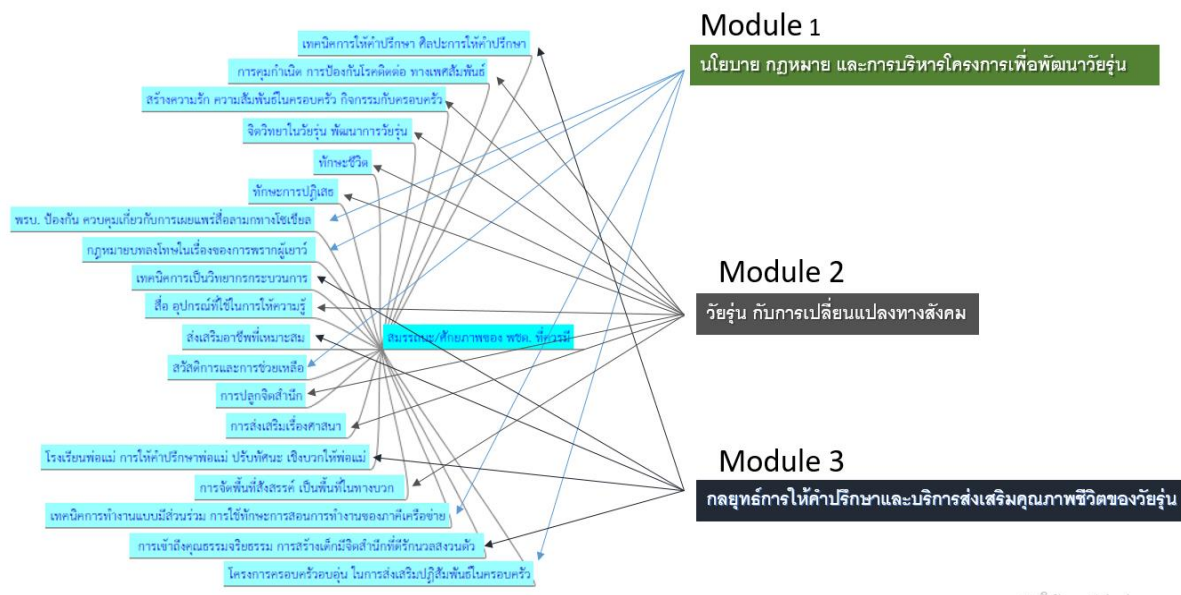
ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 1 จากการระดมความคิดเห็นของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) และจัดประเด็นให้เป็นแนวทางการแก้ปัญหาการตั้งครุฑของวัยรุ่น เพื่อพัฒนาตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พชอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครุฑในวัยรุ่น : กรณีจังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งประเด็นจากความต้องการในการสำรวจและศึกษาข้อมูลความคิดเห็นใน 23 อำเภอของจังหวัดนครศรีธรรมราชออกเป็น 3 Module ตามประเด็นดังต่อไปนี้

Module 1 นโยบาย กฎหมาย และการบริหารโครงการเพื่อพัฒนาวัยรุ่น เป็นโมดูลที่พัฒนาเพื่อสร้างความเข้าใจเนื้อหากฎหมายเกี่ยวกับวัยรุ่น และการดำเนินการบริหารโครงการในการแก้ปัญหาวัยรุ่นที่ตั้งครุฑก่อนวัยอันควรในจังหวัดนครศรีธรรมราช ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครุฑในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 กฎหมายแก้ปัญหาวัยรุ่นท้องถิ่นพร้อม การบริหารจัดการโครงการ การเก็บรวบรวม การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ บริบทชุมชน แนวทางการบริหารโครงการ ตามแนวคิด PDCA และวิธีการเขียนโครงการ

Module 2 วัยรุ่นกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นโมดูลที่มีรายละเอียดเกี่ยวกับตัววัยรุ่น เพื่อให้พชอ. มีความเข้าใจวัยรุ่นมากขึ้น ประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้ อาทิ เทคนิคการสร้างปัจจัยสนับสนุนทาง การปรับเปลี่ยนจิตใต้สำนึก การเสริมสร้างกระบวนการคิดอย่างมีระบบ กระบวนการทำงาน การสร้างพลังทางบวก/ แรงจูงใจให้กับวัยรุ่น พัฒนาการของวัยรุ่น อิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลต่อการแสดงออกทางเพศ การรณรงค์ลงสวนตัว ทักษะการป้องกันและแก้ไขปัญหของวัยรุ่น

Module 3 กลยุทธ์การให้คำปรึกษาและบริการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น เป็นโมดูล สำหรับนำไปจัดการปัญหาหรือนำไปสู่การดำเนินการให้บริการแก่วัยรุ่นในความดูแลของ พชอ./พชต. ประกอบด้วย การเป็นวิทยากร กระบวนการ การจัดการครอบครัว การให้คำปรึกษา การจัดการความรู้ กระบวนการมีส่วนร่วม สนทริยสนทนา การเจรจาต่อรอง การจัดการข้อขัดแย้ง การทำงานเชิงบูรณาการระบบบริการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นและระบบป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครุฑในวัยรุ่นที่ชุมชนเป็นเจ้าภาพและภารกิจของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตาม พรบ. ป้องกันและแก้ไขปัญหการตั้งครุฑในวัยรุ่นปี 2559

แผนภาพที่ 2 จำแนกสมรรถนะกับ Module

2. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 2 การดำเนินการพัฒนาวิธีการสร้างและพัฒนา Module จากการศึกษาวิจัยในการพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นโดยการทดลองใช้กับ พขอ. ของพื้นที่ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้วยวงจร PAOR จำนวน 3 รอบ โดยมีผลจากการนิเทศติดตามทั้ง 3 ดังนี้

ครั้งที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับคะแนนร้อยละ 49.19 พบว่า การดำเนินการแก้ไขปัญหการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นของแต่ละพื้นที่ในอำเภอนบพิตำ โดยการนำเอาความรู้หรือวิธีการจากโมเดลไปใช้ ยังไม่ตรงประเด็น ซึ่งเป็นเพราะประเด็นปัญหา ในพื้นที่ ที่ผ่านมามุ่งเน้นด้านอื่นมาก่อน ทำให้การบูรณาการประเด็นปัญหายัยรุ่น กับปัญหาที่ทำมาก่อนไม่สอดคล้องกัน และการสนับสนุนด้านงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ครั้งที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับคะแนนร้อยละ 73.94 พบว่า การดำเนินงานแต่ละพื้นที่ ได้วางแผนงานและเตรียมเสนอแผนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหายัยรุ่น ให้เป็นประเด็นสำคัญของอำเภอและหน่วยงานด้านสาธารณสุข หน่วยงานท้องถิ่น ทำให้การดำเนินโครงการของ พขอ./พชต.ในการแก้ปัญหการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น มีความคืบหน้า โดยเฉพาะพื้นที่ในตำบลกรุงชิง พบว่า การดำเนินการคืบหน้ามากที่สุดมีการปฏิบัติการเชิงรุกสำรวจ ค้นหา จัดวางกำลังคน ร่วมกับ รพ.สต. ในพื้นที่ในการแก้ปัญหาควกับปัญหาด้านอื่นไปด้วย ส่วนเรื่องโมเดล ได้เสนอข้อคิดเห็น คือ อยากได้แนวทางการเขียนโครงการหรือตัวอย่างโครงการที่แก้ปัญหาด้านการตั้งครรภ์วัยรุ่นสำเร็จมาแล้ว ภาระหน้าที่ของหน่วยงานสนับสนุนหลัก 5 หน่วยงาน เพื่อเป็นแนวทางในการขอการสนับสนุนต่อไป และเพิ่มเนื้อหาวิถีชีวิตใหม่กับรูปแบบ New normal การรักษาวลสงวนตัว เป็นต้น

ครั้งที่ 3 จากผลการติดตามโดยรวมอยู่ในระดับคะแนนร้อยละ 83.55 พบว่า ในแต่ละพื้นที่ได้ปฏิบัติตามภารกิจที่วางไว้ โดยบางพื้นที่ เป็นการดำเนินการด้านการแก้ปัญหาดังครรภ์ของวัยรุ่นโดยตรง บางพื้นที่ แก้ปัญหาร่วมกับกิจกรรมอื่น เช่นเรื่อง ป้องกันการเสพสารเสพติดในกลุ่มวัยรุ่น ซึ่งอาจจะเชื่อมโยงการตั้งครรภ์เข้าไปด้วย แต่ก็ได้นำแนวทางวิธีการจากการอบรมและเทคนิคจากการศึกษาในโมดูล ทั้ง 3 เล่ม

3. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 3 ดำเนินการประเมินประสิทธิผลของ **Module** ด้วยเกณฑ์ประสิทธิภาพ โดยการนำไปใช้กับ พชอ. ใน 6 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช อำเภอท่าศาลา อำเภอปากพนัง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอทุ่งสง และอำเภอฉวาง ปรับวิธีการฝึกอบรม ผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม **Zoom Meeting** พร้อมกันทั้ง 6 อำเภอ ซึ่งปรากฏผลดังนี้ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ (พชอ.) ที่รับการฝึกอบรม มีความรู้หลังฝึกอบรมเพิ่มขึ้นใน **Module 1** นโยบาย กฎหมาย และการบริหารโครงการเพื่อพัฒนาวัยรุ่น ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 81.38 ซึ่งทำให้ประสิทธิผลของ **Module 1** เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด คือ **E1/ E2** ได้เท่ากับ 80.92/81.38 ซึ่งค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน **Module 1** คือ ประสิทธิภาพ (**E1**) เท่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด = 1.15% และประสิทธิผลของผลลัพธ์ (**E2**) เท่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด = 1.72% **Module 2** วัยรุ่นกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 80.85 ซึ่งทำให้ประสิทธิผลของ **Module 2** เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด คือ **E1/ E2** ได้เท่ากับ 80.68/80.85 ซึ่งค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน **Module 2** คือ ประสิทธิภาพ (**E1**) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด = 0.85% และประสิทธิผลของผลลัพธ์ (**E2**) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด = 1.06% **Module 3** กลยุทธ์การให้คำปรึกษาและบริการ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของวัยรุ่น ได้คะแนนเฉลี่ยรวม 80.59 ซึ่งทำให้ประสิทธิผลของ **Module 3** เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนด คือ **E1/ E2** ได้เท่ากับ 85.77/80.59 ซึ่งค่าเฉลี่ยร้อยละของคะแนน **Module 3** คือ ประสิทธิภาพ (**E1**) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด = 7.21% และประสิทธิผลของผลลัพธ์ (**E2**) สูงกว่าเกณฑ์ประสิทธิภาพที่กำหนด = 0.73% ระดับความพึงพอใจร้อยละ 85

4. ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ 4 ในการประเมินกลไกการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่เป้าหมาย พบว่า องค์กรปกครองท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับสภาเด็กและเยาวชน ในการแก้ไขปัญหาและป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นทุกตำบล เนื่องจากการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในหลายพื้นที่ในหลายบริบท และส่วนใหญ่ทุกหน่วยงานใช้การประสานงานในการดำเนินงานตามภารกิจ และใช้ระบบส่งต่อในกรณีต้องส่งต่อการรับบริการ เช่น การฝากครรภ์ การคลอด และการยุติการตั้งครรภ์การส่งเด็กไปยังบ้านพักเด็กเป็นต้น ในส่วนการประเมินผลโครงการด้วย **CIPP Model** พบว่า เนื้อหา (**Context Evaluation**) ของการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัดนครศรีธรรมราช มีความครบถ้วนในเนื้อหาสาระ อาทิ พรบ. การป้องกันและการแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่นที่สามารถแก้ปัญหาได้ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งผนวกกับ ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาดังครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2560-2569 ด้วย ปัจจัยนำเข้า (**Input Evaluation**) งบประมาณ พชอ. ทุกอำเภอได้รับการสนับสนุนปีละไม่เกิน 20,000 บาทสำหรับการบริหารภายใน

ของ พชอ. ซึ่งสนับสนุนจากท้องถิ่น ได้แก่ กองทุนสุขภาพตำบล บุคลากร เป็นไปตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อ วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2561

อภิปรายผลการวิจัย

1. การสร้างและพัฒนา **Module** ในการพัฒนาศักยภาพที่จำเป็นของบุคลากรใน พชอ. 23 อำเภอ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้มีสมรรถนะในการแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาตัวแบบ ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พชอ. ประกอบด้วย **Module 3** เล่ม และคู่มือการใช้ **Module 1** เล่ม ที่มีความเหมาะสม มีความครบถ้วน ทั้งวิธีการและเนื้อหาสาระ ซึ่งคู่มือการใช้ **Module** ที่จัดทำขึ้นมานี้ สามารถ นำมาใช้ในการฝึกอบรม ที่มีความสมบูรณ์ เข้าใจง่าย ครบถ้วนในด้านเนื้อหาสาระ สื่อต่าง ๆ เช่น ใบงาน แบบประเมินต่าง ๆ สื่อ **Power Point** ที่ใช้เป็นสื่อให้ผู้เข้าอบรมเข้าใจเป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัย ของ อุษา สถิตมันและคณะ (2564 : 125-138.) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรแบบโมดูล และยกระดับศักยภาพ ภาษาอังกฤษทางด้านโลจิสติกส์ ในภาคอุตสาหกรรม พบว่าการพัฒนาหลักสูตรแบบโมดูลด้านภาษาอังกฤษในงานโล จิสติกส์ ร่วมกับภาคอุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 3 โมดูล ดังนี้ 1) **Warriors cup** ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ ย่อย 2) **Queen cup** ประกอบด้วย 4 หน่วยการเรียนรู้ย่อย และ 3) **King cup** ประกอบด้วย 3 หน่วยการเรียนรู้ย่อย และผลการใช้หลักสูตรแบบโมดูลในการพัฒนาภาษาอังกฤษให้กับพนักงาน พบว่าพนักงานมีสมรรถนะภาษาอังกฤษ ของพนักงานก่อนและหลังเข้าร่วมหลักสูตร มีคะแนนที่สูงขึ้นจากคะแนนก่อนเรียนโดยเฉลี่ย 13.10 คะแนน และ พนักงานมีความพึงพอใจในการได้รับความรู้และประสบการณ์จากหลักสูตรแบบโมดูล มีผลประเมินเฉลี่ย 4.69 อยู่ใน ระดับพึงพอใจมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 90

2. ทั้งนี้ **Module** ทั้ง 3 **Module** ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น และนำไปประเมินผลทดลองใช้ที่อำเภอนบพิตำ พบว่า การทดลองใช้ **Module** และประเมินผล **Module** เพื่อหาประสิทธิภาพของ **Module** พบว่า พชอ. มีความรู้ หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนรับการฝึกอบรม และหลังจากการประเมินติดตามครบ 3 ครั้ง จากนั้นนำมากำหนดเป็น คู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ 3 **Module** เป็นแนวทางในการใช้ประเมินประสิทธิภาพ ทั้งนี้พชอ. สามารถ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการพัฒนาและแก้ปัญหาค่าการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น และนำองค์ความรู้ ที่ได้รับการอบรมไปเผยแพร่หรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้ร่วมงาน ได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ ฮอลเตอร์ ได้วิจัยเรื่องการศึกษาติดตามผลการศึกษาโครงการฝึกงานของครูใหม่ พบว่า ประสิทธิภาพในการฝึกงานสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้มาก และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ มู ฮัมหมัด ราชา อับดุลราฮิม เซา (2011) ได้วิจัยเรื่องศึกษาผลกระทบของการฝึกอบรมและการพัฒนา ต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของพนักงาน ระบุว่า การฝึกอบรมและการพัฒนา มีความสัมพันธ์เชิงบวก มีผลกระทบสำคัญต่อผลการปฏิบัติงานและประสิทธิผลของพนักงาน

3. จากนั้นนำคู่มือการใช้ชุดการเรียนรู้ 3 Module มาทดลองใช้จริงกับ 6 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอปากพนัง อำเภอเมือง อำเภอนาวัง อำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอท่าศาลา และอำเภอทุ่งสง ได้ผลการหาประสิทธิภาพตัวแบบในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พขอ.(Module ทั้ง 3 Module) ประสิทธิภาพของ Module ทั้ง 3 Module เท่ากับ 80.95,80.78,80.44/81.33 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด คือ $E1/E2 = 80/80$ ซึ่งถือว่าเป็นการยอมรับประสิทธิภาพของนวัตกรรมได้ในระดับเท่าเกณฑ์ คือประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่าเกณฑ์ (1.15 %) ไม่เกิน 2.5% ส่วนประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่าเกณฑ์ (1.72%) ไม่เกิน 2.5% สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นกตล กลิ่นทอง (2563 : 111-118.) การพัฒนาชุดฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานในขณะปฏิบัติงาน (On the job training) สำหรับหัวหน้างานสายการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์พบว่า ชุดฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานในขณะปฏิบัติงานสำหรับหัวหน้างานสายการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนมีประสิทธิภาพเท่ากับร้อยละ 89.83/83.05 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และในส่วนความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$)

4. และจากการประเมินกลไกการบูรณาการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานในพื้นที่ด้วยวิธี CIPP Model พบว่า เนื้อหา (Context Evaluation) ของการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นจังหวัด นครศรีธรรมราช มีความครบถ้วนในเนื้อหาสาระ และพบว่า กลไกการทำงานของคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ต้องเข้าใจในโครงสร้างของ พรบ. การบูรณาการกับทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมถึง เอกชน องค์กรสาธารณะประโยชน์ที่สำคัญคือควรให้ความสำคัญกับสภาเด็กและเยาวชน ในการแก้ไขปัญหา และป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ควรใช้กลไกขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรูปแบบการได้มาซึ่งปัญหา ของการทำงานใน พขอ. จะต้องมาจากปัญหาที่แท้จริงในพื้นที่ และสอดคล้องกับนโยบายส่วนกลางด้วย ในส่วนของกระทรวงหลักที่เป็นภารกิจของงาน จะดำเนินการทำงานสอดคล้องกันตามภาระหน้าที่และ เป้าประสงค์ของหน่วยงาน ทุกสังกัด ได้ดำเนินการต่าง ๆ ตามภารกิจของหน่วยงานให้การช่วยเหลือสนับสนุน นักเรียนตามสิทธิของวัยรุ่นที่ระบุไว้ใน พรบ. การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ.2559 ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อติศักดิ์ ทุมอนันต์และคณะ (2566 : 151-160) ได้วิจัยเรื่อง การติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของ ประชาชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model พบว่า โดยรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ใน ระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (X) = 4.28 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านที่ 1 ด้านบริบท (context) มีค่าเฉลี่ย (X) = 4.41 รองลงมา ด้านที่ 2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีค่าเฉลี่ย(X) = 4.28 และน้อยสุด ด้านที่ 3 ด้านกระบวนการ (Process) มีค่าเฉลี่ย(X) = 4.15

แผนภาพที่ 3 แผนภาพแสดงสรุปผลการวิจัยโดยภาพรวม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ในการใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พชอ. ที่ขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไข ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น คณะผู้จัดการอบรมควรต้องศึกษา ทำความเข้าใจกับคู่มือการใช้ **Module** สำหรับ พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พชอ. และเอกสาร **Module** ทั้ง 3 **Module** ให้เกิดความรอบรู้ เข้าใจ วัตถุประสงค์ รูปแบบการอบรม เนื้อหาสาระ และสื่อการฝึกอบรม อย่างถ่องแท้เพื่อประสิทธิภาพสูงสุด
2. ในการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรใน พชอ. ควรมุ่งเน้นให้ความรู้เกี่ยวกับวัยรุ่นและผู้ปกครอง โดยให้วัยรุ่นได้รู้เท่าทันในการบริโภคสื่อ พร้อมควรได้จัดทำปฏิทินชุมชนถึงกิจกรรมที่คนในชุมชนได้ทำ กิจกรรมร่วมกัน โดยเฉพาะกิจกรรมที่เกี่ยวกับประเพณีต่าง ๆ พร้อมสอดแทรกกลยุทธ์หรือมาตรการในการ ป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไปด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. การพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะของอนุคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบออนไลน์
2. การพัฒนาระบบและกลไกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นโดยความร่วมมือของ อนุคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
3. การพัฒนารูปแบบในการนิเทศและติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของ ผู้นำชุมชนโดยอนุคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ
4. การพัฒนากลวิธีในการให้คำปรึกษาแก่แม่วัยรุ่นของอนุคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับ อำเภอและระดับตำบล
5. การพัฒนากลยุทธ์และมาตรการของชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.) สำนักงานสนับสนุนการควบคุมปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ (สำนัก 2)

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการกลุ่มงานพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยรุ่น. (2563). แผนบริหารความเสี่ยง 2563 ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช: กลุ่มงานพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพวัยรุ่น ศูนย์อนามัยที่ 11 นครศรีธรรมราช.
- คณะกรรมการสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. (2563). รายงานประจำปี 2563 สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์. กรุงเทพมหานคร: กรมอนามัย สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข.
- ทรงธรรม ดีวาณิชสกุล และนภดล กลิ่นทอง. (2563). การพัฒนาชุดฝึกอบรมเทคนิคการสอนงานในขณะปฏิบัติงาน (On the job training) สำหรับหัวหน้างานสายการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, ปีที่ 19 (ฉบับที่ 3), 111-118.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2559). พระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559” เล่ม 133/ตอนที่ 30ก/หน้า 1/31 มีนาคม 2559.
- อดิศักดิ์ ทุมนันต์, ประพิศ โบราณมูล, บรรจง ลาวะลี, พระศรีวินยาภรณ์. (2566). การติดตามและประเมินผล การดำเนินงานหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของประชาชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้การประเมินแบบ CIPP Model. วารสารเสถียรวิทย์ปริทัศน์. ปีที่ 3 (ฉบับที่ 3), 151-160.

- อุษา สติธัยมัน, มานะ ขาวเงิน, จิตสุภา สาคร. (2564). การพัฒนาหลักสูตรแบบโมดูล และยกระดับศักยภาพภาษาอังกฤษทางด้านโลจิสติกส์ในภาคอุตสาหกรรม. วารสารรัฐประศาสน. ปีที่ 4 (ฉบับที่ 3), 125-138.
- Halter, E. A. (1978). A Follow-up Study of Beginning Teacher Prepared Through the Community College Cooperative Internship Program. Dissertation Abstracts Internation, 35(05), 5944A-5945A.